

Latweeschu Awises.

Nr. 41.

Zettortdeenâ 13. Oktoberi.

1860.

Awischu-sinnas.

Behterburga. Mufsu Kungs un Keisers 30tâ Septemberti pulksten 6½ waktarâ pa Eisenbahni isbrauzis no Barstojes un Wilnâ nobrauzis 1mâ Oktoberi pulksten 4 pehz puffsdeenâs. Geschoht us Warschawu un turpu arri nahfchoht Eistreikeru Keisers un Pruhfchu Prinzijs-waldineeks, arri dauds augsti Ministeri.

Behterburga. Awises stahsta par to dsel-ses zellu no Behterburgas us Warschawu: No Behterburgas lihds Ostrowai jaw brauz schinni gaddâ, bet nu arri 11tâ Oktoberi fahls braukt no Ostrowas lihds Dinburgoi (193 werstes). No Dinburgas lihds Wilnai (159 werstes) jaw warr braukt ar ugguns-ratteem (Lokomotivehm). Starp Wilnu un Bjelostoku taggad leef dselses grawas. Nowemberti fahls braukt pa to jaunu dselses zellu no Kau-nas lihds Pruhfchu rohbescheem (80 werstes).

Kaukasus kalnôs atkal kahda tauta paschu leelaku kalnu starpâ dumpi bij zehlfuse. Tadeht Generals Korganows 7tâ Augustâ ar sawu kaxra-spehku fahzis kahpt pahri par leeleem leddus kalneem un dumpineekeem no wiffahm mallahm usgahsees. Schee gan kalnu schaurds zellôs bij apzectinajufchees un stipri prettim turrejufchees, tomehr Kree-wi schohs uswarrejufchi. 60 nokanti eenaidneeki, starp scheem 5 leelungi paliffufchi kaufchanahs weetâs. Beidscht nahfufchi, padewufchees un luhgufchi schehlastibu.

Mihga. 14tâ Septemberti ta leela wehtra pee Mihgas un juhrâ padarrijuse dauds skahdes. Ruggus un laiwas daufsija prett tiltu tâ, ka to tif ne fadaufsija un ka 10 laiwas ar labbibu un wiffadu prezzi falauflas un zittas nogrimmufchas. Arri 3 Ruggi pee juhremallas peedfihiti un falaufti tappufchi. Arri pee See-pajas no wehtras 2 fuggi fa-

laufti tappufchi un tâ rahdahs, ka ir fuggineeki no-flihfufchi.

Italia. Awises raksta, ka Sardinjeru kaxra-spehks nu effoht gahjis pahr Neapeles rohbescheem un Garibaldim palihdseschoht Kehninu Branzi II. iedsiht no Gaetas, arri fuhthoht 8000 pa juhru us Neapeles pilfatu, bet to leelu wehtru labbad, kas ir tur taggad dauifahs, ne warroht us preefschu tapt. Par to leelo nikno kaufchanohs pee Wolturnas uppes wehl naw skaidras sinnas. Tiklai lassam, ka Kehninam Prantfcham effoht bijufchi kahdi 25—30 tuhft., Garibaldim tiklai 15—17 tuhft. Kehnina brahti itt stipri kaufchanahs turrejufchees un fakka, arri pats Kehninfch effoht tur bijis. Garibaldiis pats waddijis wiffu kaufchanohs un nu parahdijis, ka pateefi teizams gudrs Generals, kas ir leelâ kaufchanahs sinn gudri sawu kaxra-spehku woldiht un waddiht. Tik leelâ kaufchanahs Garibaldiis lihds schim wehl ne bij kahwees. Lohti duhfchigi, nikni un pastahwigi Kehnina pulki effoht uskrittufchi Garibaldeefcheem un bes schehlastibas kahwufchi un nokahwufchi ir tohs, kurreus dsihwus rohkâs dabbujufchi, jo Kehnina saldteem bij eestahstijufchi, ka Garibalda saldali ne atstahjoht dsihwu itt neweenu eenaidneeku, bet nokaujohht bes schehlastibas iklatru kas padohdahs; arri bij eestahstijufchi, ka Eistreikeri Neapeli jaw effoht Garibaldim atnehmufchi un scho fpaidoht no pakkalas; arri slehpufchi un naw stahstijufchi, ka Sardinjeri Lamorifsehra spehku fakahwufchi. Anfonas stipru pilfatu panehmufchi un Pahwesta kaxra-pulki pagallam. Zerrejufchi, ka teem nahfchoht palihgs un atpestifchana no Eistreikereem un Pahwesta, bet naw sinnajufchi, ka Sardinjeru kaxra-pulki jaw nahf Garibaldim paligâ. Tadeht tif makrtigi kahwufchees, tâ ka eefahhoht Garibaldeefcheem gruhti

gabjäs. No pascha rihta fahkuschi kautees un us pnsädeenas laiku til ne wirsrohku jaw bij dabbujufchi. Tad Garibaldis fanehmis wissu fawu spehlu, patš pirmäis gabjis un til duhschigi un gudri darrijis, ka Rehnina pulkus falaušis, aisdinnis atpakkat, kahdus 2½ tuhft. dšhwus fanehmis, arri kahdus leelus-gabbalus un karras-leetas dabbujis; bet arri pascha karras-pulkeem dauds krittufchi jeb fakauti tappufchi, tä ka ja-atpuhschahs un ja-stiprinajahs, pirms atkal warr kautees. Abbi us scho leelu kauschanohs bijufchi kahrigi; Rehninsch Pranzis dabbujis dširdeht, ka Bahwesta spehls pagallam un Sardinjeru Rehninsch Garibaldim jaw nahohht paligä, gribbejis Garibaldi falaušt pirms Sardinjeri atnahkufchi, un atkal Garibaldis, — patš gribbedams to gohdu nopelnihht, ka Neapeles Rehnina uswarrejis un isdšinnis, pirms Sardinjeru Rehninsch atnahjis un to padarra, — arri steidsees ar wissu spehlu Neapeles Rehninam usbrukt. Tä tad weens ohtram uskrittufchi ar wissu niknibu. Pranzis gan falauts tappis, tomehr wehl turpat turras apzeetinatäs weetäs un pilfatös, bet nu Garibaldis aplehgere un bombardeere Kapuas stipru pilfatu. Pa tam Garibalda weetneeks Neapelē rakstijis lehnigu un gudru grahmatu Mazzinim, — tam, kas fenn deenahm wissu Italiu jaw mussinajis us dumpi un itt nelahda Rehnina, bet kauschu paschu-waldischanu gribb eetaisihht Italiä, — un fazijis, lai ar labbu patš ar faweem beedreem isheet no Italias, tad palikschohht meerigi tee, kas tillai aplami dumpineeki, un darroht wairak launa ne ka labba; aplamas leetas tad wairs ne notikschohht, wissa Italia warreschoht atswabbinatees, gohdigu waldischanu eejelt, un tad zitti Ciropas waldineeki ne buhschoht Italias prettineeki. Schohs wahrdus Mazzinis effohht klausijis un aischahjis ar jawem draugeem. — **Wisesejaunakas sinnas** raksta, ka Sardinias karraspehls Neapeles walsti jaw eegahjis un 8 tuhft. Sardinjeri ar karras-luggeem Neapelē jaw effohht atnahkufchi, jebfchu fallä, ka zitti waldineeki to ne buht ne gribboht, un taunojahs, ka Sardinjeru Rehninsch ar fawu karraspehlu bes kahdas wainas fuhhtä un gribb panemē Neapeles un Sizillas walsti.

Arri sinna, ka Neapeles Rehnina Generals Salzanä no Kapuas nahjis pee Garibalda un fohlijis Kapui padoht, ja wehleschoht aiseet ar wissu gohdu; bet Garibaldis to ne effohht wehlejis un nu pilfatu wehl aplehgere. Arri Mazzinis taggad rakstijis, ka ne gribboht Neapeli atstahht, bet tur palikt. — 3.

Jannas sinnas.

Deepaja pirmdeen, tai 29tä Augustä fhwus pehrkons bijis, tä ka sibbens kuggi, ko par „Annu“ fauz eespehris; bet par laimi effohht auktis spehreens bijis, kas gare mastu ween sfrehjis garram, pehz uhdeni eeschahwees. Kuggis effohht ne fenn no Enlantes ar almins ohghehm atnahjis un ohstä wehl ne islahdehts stahwejis. Par laimi, ka tulla-melle-tajs, kas ne ilgi preeksch tam pee mastä stahwejis, leela leetus deht bija atrahwees nohst, zittadi arri buhtu tizzis aisdnemts. Ne buhtu auktis spehreens bijis, tad buhtu leela fshahde tur warrebuhht notikkufi. Tä Deems wissu par labbu greeesch; Winnam lai irr flawa un gohds muhschigi.

Kreewusemmē nefenn dauds weetäs leeli uggunš-grehli bijufchi. Kasanes pilfatä effohht 100 nammi nodeggufchi; Saratowas pilfatä irr wissa pilfata dalka pelndš fahrittufi; Maskawä 2trä Augustä 12 nammi nodeggufchi; Ohrenbergas pilfatä, tablä Kreewusemmē, effohht 350 nammi isdeggufchi; Pawlowskas pilfatä effohht 12tä Augustä 15 nammi ar ugguni aischahjufchi. Lawu nelaimi! Laurias pufšfallä, deenas-widdus Kreewusemmē Berdjanskas aprinki, effohht dauds weetäs krusfa, wistas pautu leelumä, krittufi, kas par 83 tuhft. 840 rubuteem fshahdes pee laukeem darrijufi. — E. J. S.

Amara semmē pee Altai kalneem atraddufchi esaru, kas 6 juhdes garsch un 1 juhdi plats. No Nowembera lihds Maija mehnescham fshis esars ar leddu aplohts. Tä effohht dauds Kreewu nogahjufchi dšihwoht, jo esarä effohht besgalligi siwju barri.

Kreewu peektäis karraspehls, kas deenas-widdus Kreewusemmē lihds fchim stahwejis, dabbujis pawehleschanu fataisitees un us Brutēs uppi eet. Kreewu walstis weetneekem usdohht tappis, teem

zitteem leeleeem Giropas waldineeleem isstahstihht, ka schi karra-spehka nosuhtischana us peeminnetu uppi ne effoht par karra eesahlschana ar Turku semmi usskattama, bet ka taz tikkai drohschibas pehz no-teekoht; jo ir Turku Giropas Gubernementis wifs ruhgst ween un irr us nemeeru gattawö. —ld.

No Australias.

Sinnafect, ka peektu pasaules dattu fauz „Australiu. No Australias taggad esmu lassijis sinnaas, ko lassitajeem gribbu list preefschä. Preefsch 90 gaddeem Australia wehl bija tukfscha semme, bet taggad tur leeli pilfati. Tannis gaddös dsihwoja mas pulzinisch mescha = kauschu, kas gandrihs nemas ne bija zilweku kahatä rehkinajami. Australia bija toreis tahda tukfscha, ne-augliga, flikta semme, ka Galenderi us scho semmi suhtija sawus leelus grehzineelus, kas nahwes fohdu bija pelnijuschu, tä lä Kreew sawus leelus grehzineelus us Sibiriu suhta. Geksch Australias ne auge tä lä zittas semmäs nedf labbiba, nedf sahle un pukkes, nedf augku-kohki; (warr buht gan ka auge, bet ne bija tahdu zilweku, kas laukus kohptu, jeb kohkus stahditu). Putnus un lohpus mas redseja; meschös ne dsihwoja ne zil mescha = putnu un swehru, tahda tukfscha Australias semme rahdijahs buht. Tee no Galendereem ais-suhtiti grehzineeki ne warreja ar sawu darbu ne tik dauds nopelnihht, zil pascheem preefsch pahrtischanas bija waijadfigs, un daschu reisi tahds bads bija, ka zilweks zilweku maifes klaipa pehz nositte. 1788tä gaddä eeksch Sidnejas semmes, Australiä, ne dsihwoja wairak lä 1030 dwehseles; scheem ne bija wairak lä pahris gohwju un sirgu, ko bija no Galantes atweddufschi lihds. Bet irr gan ko brihnotees, kad lassam, lä taggad eeksch Australias Sidnejas semme irr. Us to paschu apgabbalu, tur 1788tä gaddä dsihwoja 1030 zilweki, taggad dsihwo 310 tuhst., wairak lä 168 tuhst. sirgi un 200 tuhst. gohwis. Kohi derriga ta semme tur irr preefsch awim. Wihrs kahds ar wahrdu Martins preefsch kahdeem gaddeem atpakkal, aiswedde us Australiu 8 aitas un taggad tanni paschä apgabbala jaw irr 700 tuhst. aitas.

Tanni widdä irr pilfats ar wahrdu Sidneja, tur taggad jaw dauds tuhst. zilweku dsihwo. Wehl leelaks pilfats irr Melbourne, Wiktoriaas semme eeksch Australias. Preefsch 25 gaddeem Melburnes pilfats bija maks pilfatinsch. Par wissu leelu Wiktoriaas semmi ne dsihwoja 1851mä gaddä wairak lä 77 tuhst. zilweki, un eeksch Melburnes pilfata 28 tuhst.; preefsch 3 gaddeem, 1857tä gaddä, bij peetadduschees kahrt kahdi 400 tuhst. zilweki un taggad tur dsihwo lihds 600 tuhstoscheem. Tu teikfi, tur tad tee laudis radduschees? No kam tahdä tukfschä semme pahrtect? Gandrihs wissi laudis, kas taggad tur dsihwo, irr atnahkufchi no Giropas un Amerikas. Preefsch kahdeem gaddeem Wiktoriaas semme usgahje seltu gan eeksch uppu smiltim, gan kalnu klinti. Ta semme irr tä pilna ar seltu, ka daschs no weenas bedres, kas 25 pehdu garra un platta, israzzis seltu preefsch 300 tuhst. rubl. Geksch uppes smiltim atrohnahs seltu graudini, ko ar skalloschana un masgaschana warr no smiltim isdabbuht ahrä, jo tee selta graudini irr smaggaki lä smilfschu graudini. Arri kasnös klinti atrohn dauds selta. Tee selta-razzeji isroht bedres lihds 300 pehdu dsikas ar leeleeem gangeem klinti iszirdami un un islaufdami ar dselses stangahm un plihfnadami ar schaujamu pulweri.

(Turplikam beigums.)

H. K.

Sluddinaschanas.

Es schini gaddä atkal esmu bijis Kreewusemmé un Nischni-Nowgorodes leelä tirgi esmu sawirzis dands wairak kaschoku-abdu ne lä zittös gaddös ialabbad, ka schini gaddä zittas kaschoku sortes lehtaki bij dabbujanias. Tadehl taggad mannä kaschoku-bohte warr dabbuht wehl dauds wairak un labbos kaschokus, wissuwairak kohi labbus sayfu un wahwarinu kaschokus ar drahm apwilltus un arri ne apwilltus, — arri wissadas sortes muppu un wissadus kaschoku krahgus, un nu lubdsu, lai manni arri wehl us preefschdeenam pagohdina un pehrf mannä bohte. 3

Herrmann Rubinstein,

kaschoku-wahrdewijs, Jelgawä pilseelä, Wahju basnijai reekham prettin.

Tanni nakti no 27ta us 28tu Septemberi Krowna-Wirzawas Lauku Preekschu fainneekam Kri-

Itavam Weinbergam no skalka isfagti: 1 mekus firgas, 7 gaddu wezs, kreisaja palka-zistá rehta no funna fobdama, no 60 rubl. wehribas; — 1 fmu kfti tumfchi sils, nerubnihts ehrehtis, kas neweena sobhanaw mettis, bes kaddas sibmes, 2 gaddu wezs, no 55 rubl. wehribas. Tam, kas eerahda skaidras pehdas, tá la schobs firgas warr atdabbuht, fohla 15 rubl. f. pateizibas naudas 1

R. Weinbergs.

Buhweščhanas kohli un iszirsta malka tohy pahredohti eelšch Szafinowas Reifšos. Klabtaka sinna par tam pee Buklaisfchu muifšas waldišchanas dabbujama. 2

No Rundables pagasta teefas tohy wisseem teem, pee Rundables peerakstiteem un abrypufs dšhwodameem pagasta lohzeleem, no wibrifšku un feewifšku fahrtas un arri teem ispierteem nekruhscheem tabdā wihšē usfajzibts, la winneem nahlamā pahrafsišchanas terminā, tanni 23šchā Aprili 1861 pee sawas pagasta draudies, šod zittur ne pahrafsitohs, atkal atpalkal wajjaga dohtees, ja 2trā Webruari n. g. šcheit ne buhtu usnemščhanas-sibmes peenestās. 1

Rundable, tanni 28tā Septemberi 1860.

(S. B.) Peefehdetajs: K. Mohsen.

(Nr. 210.) Teefas štrihw.: T. Mülleris.

Zaunpils pagasta teefa usajinaja pehy ta Gubernements Awisēs 12tā Aprili 1858 Nr. 30 sluddinata liffuma wiffus pee šchi pagasta ká arri pee Zaunpils mahajtaja muifšas peerakstitus pagasta lohzeleem — wibrifškus ká feewifškus un arri ispiertus nekruhschus, — kas libds šchin dšhwofa abrypufs pagasta ar pafšehm jeb bes pafšehm, lai par Zurgeem 1861 nahl mahjās un šcheit usnemem deenestu. Ja kam waires ne patiltu nahlt atpalkal un šcheit peenemt meetu, tas lai nahl ndeikt ibstēnā laika, par Mahrtineem f. g., un lai peerakstibš pee zitta pagasta woi pee pilfata. Kas šcho sluddinafchamu ne nemš wehrā, to teefa speedišš pagastā nahlt atpalkal un peenemt eerahditu deenestu.

Arri wiffas pagasta un semmes polizejas teefas tohy lubgatas šcheit atubhtit wiffus pee šchi pagasta peederri-guš landis, kas bes pafšes irr un teem ne wehleht pee-mahjohť nei ibšu nei ilgu laifu fawā awrinkl. 2

Zaunpili, tai 17tā Septemberi 1860.

(S. B.) Pagasta wezkalais: D. Šhepski.

(Nr. 227.) Teefas štrihw.: G. G. Ronkewig.

Us Zelgawas Krohna grunts awrinka waldišchanas pawehleščhanu no 30ta Augusta 1880 Nr. 1489, tohy wisseem pagasta lohzeleem abju fahrtu, kas pee teem Krohna pagasteem Prawingu muifšas pagasta teefas awrinka, prohli: Slampes, Prawingeem, Dfšchela jas, Dummes, Wihnfchenles un Rames peerat-

siti, un abrypufs pagasta dšhwo, weena alga, woi ar pafši jeb bes pafšes, zaur šcho zeeti pawehlehts, fawu taggadeju peederreščhanu pee saweem pagasteem par Mahrtineem f. g. nšreikt, fawu peerakstifchamu pee zitteem pagasteem isdarrit un tabš wajjadstgas usnemščhanas-sibmes libds 2trā Webruari n. g. pee šchibš pagasta teefas peenest, woi, šod to ne isdarritu, šagaidiht la winni par Zurgeem n. g. no teefas pufšes peefpeefšti kluhs, tannis pagastōs deenestu nemť, pee lurreem winni peederr. To buhs wehrā list! 3

Prawingu pagasta teefa, tanni 10tā Septemb. 1760. (Nr. 317.)

Pehy pawehleščchanas tabš Zelgawas awrinka waldišchanas no 30ta Augusta 1860 Nr. 1489 tohy wisseem teem Krohna-Wirzawas pagasta lohzeleem, tá wibrifšcheem ká feewifšcheem, kas no saweem pagasteem isgabjušchi zittur dšhwo, weenalga woi ar pafšehm jeb bes pafšehm, taggad no Krohna-Wirzawas pagasta teefas usfajzibts, us tabdu wihši: lai winni us tam gahda, pee zittahm draudšehm peerakstitees, un libds 2tra Webruara deenai 1861 tabš usnemščhanas sibmes pee šchibš teefas atnefs, jo šod winni zittur ne peerakstisees, šod lai us tam šataifšas, la winni pa Zurgeem nahlamā gaddā taps no teefas pufšes peefpeefšti šawōs pagastōs deenestu nemť. To lai nemm wehrā. 1

Krohna-Wirzawā tai 17tā Septemberi 1860.

(S. B.) Peefehdetajs: J. Blauberg.

(Nr. 1466.) Teefas štrihw.: R. Bres.

Us Zelgawas Krohna grunts awrinka-waldišchanas pawehleščhanu no 30ta Augusta f. g., Nr. 1489, tohy wisseem pagasta lohzeleem abbeju fahrtu, kas pee teem Krohna pagasteem Brambergu muifšas pagasta teefas awrinka, prohli: Wezas-Platohnes, Wehtasmuifšas, Brambergumuifšas, Kaschmirmuifšas, Zelchabamuifšas, Janas-Platohnes, Palzgrawes un Uštinu muifšas peerakstiti, un abrypufs pagasta dšhwo, weena alga, woi ar pafši woi bes pafšes, zaur šcho zeeti pawehlehts, fawu taggadeju peederreščhanu pee saweem pagasteem, par Mahrtineem f. g. nšreikt, fawu peerakstifchamu pee zitteem pagasteem isdarrit un tabš wajjadstgas usnemščhanas-sibmes libds 2trā Webruaram n. g. pee šchibš pagasta-teefas peenest, woi, šod to ne isdarritu, šagaidiht, la winni par Zurgeem n. g. no teefas pufšes peefpeefšti kluhs, tannis pagastōs deenestu nemť, pee lurreem winni peederr. To buhs wehrā nemi! 3

Brambergu muifšas pagasta teefā, tanni 2trā Septemberi 1860.

(Nr. 1123.)

Dobbeles tirgus šchogadd nš mandagu tanni 31mā Oktoberi taps noturrehts. 3

B r i h w d r i e f f g h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldišchanas pufšes: Collegionrath G. Blasse, Jenfer. Zelgawā, tai 11. Oktoberi 1860. No. 172.